

Тема: Внутрішні команди консольного режиму Windows для роботи з файлами та каталогами

Мета: набути практичні навички з використання основних команд консольного режиму операційної системи Windows для роботи з файлами та каталогами.

Теоретичні основи:

Консольний режим ОС Windows базується на основних принципах роботи з файлами та каталогами в ОС MS-DOS. В структуру стандартного програмного забезпечення ОС Windows входить програма-емулятор ОС MS-DOS, яка ініціюється ланцюжком команд **Пуск→Всі програми→Стандартні→Командний рядок**, після чого відкривається вікно з рядком для вводу команд та запрошенням ОС, в якому вказується поточний диск та поточний каталог. Команда вводиться з клавіатури по-символьно, стан регістру можна не враховувати.

Команди для роботи з файлами:

В команді можуть використовуватися символи "*" і "?", за допомогою яких задається ім'я шаблону групи, якщо операція виконується над групою файлів.

1. Копіювання файлів

Для копіювання файлів використовується команда `copy`, що є інструментом створення копій файлів на дисках або жорсткому диску.

Формат команди:

`copy <шлях\ім'я_файлу(що копіюється) <шлях\каталог(куди копіюється файл>`

2. Переміщення файлів

Для переміщення файлів використовується команда `move`.

Формат команди:

`move <шлях\ім'я_файлу> <шлях\каталог>`

3. Створення файлів

За допомогою команди `copy` можна створювати нові файли. Для цього як джерело вказується клавіатура (`con`), а як інший параметр команди (`куди`) — ім'я створюваного файлу:

Формат команди:

`copy con <ім'я_файлу>`

Після натиснення клавіші [Enter] для вводу команди, курсор переходить в наступний рядок екрану (без запрошення ОС) – це показує, що система знаходиться в режимі вводу тексту вмісту створюваного файлу. По закінченні вводу тексту необхідно натиснути послідовно [Ctrl+Z]→[Enter]. Система виведе повідомлення – скопійовано 1 файл, що свідчить про створення файлу.

4. Для знищення файлів використовують команду `del`.

Формат цієї команди:

`Del [шлях\]<ім'я_файлу> [/P]`

При наявності в команді ключа /P операційна система робить запит, на підтвердження знищення файлу після введення команди. В імені файлу дозволяється використання символів "?" і "*".

5. Перейменування файлів

Часто виникає потреба змінювати імена файлів. Для цього існує команда `rename` (скорочено `ren`).

Команда має формат:

ren [шлях\]<ім'я_файлу> <нове_ім'я_файлу>

6. Перегляд і печатка вмісту файлів

Для перегляду вмісту файлу на екрані монітора можна використовувати команду `type`.

Формат команди:

type [шлях\]<ім'я_файлу>

Однак файл, який потрібно переглянути, повинний підходити для цього. Він повинний містити символи, що відображаються на екрані монітора. Краще, коли це текстовий файл, інакше на екрані з'явиться безглуздий набір символів. Як правило, файли з розширенням TXT, DOC, BAT при виводі на екран мають зрозумілий вигляд.

7. Друк вмісту файлів

Вміст будь-якого файлу можна вивести на пристрій друку (принтер). Якщо файл був спеціально підготовлений для печатки або це текстовий файл, то найпростіший спосіб виводу його на печатку — використовувати команду **copy**.

Формат команди виводу файлу на друк:

copy [шлях\]<ім'я_файлу> prn

Команди для роботи з каталогами:

8. Перегляд каталогів

Для перегляду вмісту каталогів (підкаталогів) використовують команду `dir`.

Формат команди:

dir [шлях\][<ім'я_каталогу або файлу>] [/P] [/W]

9. Створення каталогу

Нові каталоги (підкаталоги) створюються за допомогою команди `mkdir`, скорочено — `md`.

Загальна структура команди:

md [шлях] <ім'я_каталогу>

10. Знищення каталогів

Для знищення каталогів (підкаталогів) використовують команду `remove dir`, або скорочено — `rd`. Формат команди:

rd [шлях] <ім'я_каталогу>

Увага! Не можна знищувати **кореневий** і **поточний** каталоги, каталог же, що видаляється, повинний бути **порожнім**.

11. Зміна поточного каталогу

Відомо, що після завантаження операційної системи на екрані монітора відображається запрошення DOS, у якому повідомляється ім'я поточного дисководу і поточного каталогу.

Часто виникає необхідність перемінити поточний каталог. Ця операція здійснюється командою **chdir**, скорочено — **cd**.

Формат команди:

cd [шлях]

Припустимо, що система набудована на кореневий каталог диска C. Тоді запрошення операційної системи має вигляд C:\>.

C:\>cd DOC\ARH — Якщо потрібно перейти до роботи з файлами підкаталогу ARH каталогу DOC диска C. Після виконання команди операційна система виводить запрошення C:\DOC\ARH> У цьому випадку підкаталог ARH став поточною. Перехід до каталогу DOC (у такому випадку він стає поточним) стає можливим, якщо використовувати команду cd .. (тобто cd і після неї дві крапки). Кореневий каталог стає поточним після використання команди - cd \

12. Перейменування каталогу

Змінити каталогу ім'я можна за допомогою команди переміщення файлів — move.

Формат команди:

move <старе_ім'я_каталогу> <нове_ім'я_каталогу>

Порядок виконання роботи:

Завдання № 1: Ознайомитися з структурою файлової системи дисків, роботою внутрішніх команд консольного режиму ОС Windows, для цього виконайте наступні дії за допомогою команд командного рядка, які вказані через дефіс від дії:

1. Переглянути дерево каталогів дисків C: і D – **dir C:\ ; dir D:**
2. Створити в кореневому каталозі диска D: підкаталог WORK – **md D:\WORK**
3. Створити в каталозі WORK диска D: підкаталог TEMT – **md D:\WORK\TEMT**
4. Переглянути каталог LNC диска D – **dir D:\LNC**
5. Створити каталог LNC на диску D: (якщо він відсутній) – **md D:\LNC**
6. Створити текстові файли (якщо відсутній каталог LNC на диску D):
 - **copy con D:\LNC\nc1** (натиснути [Enter], ввести з клавіатури текст, натиснути [Ctrl-Z] та [Enter] – повторити для інших)
 - **copy con D:\LNC\nc2**
 - **copy con D:\LNC\nc3**
 - **copy con D:\LNC\nc4**
 - **copy con D:\LNC\nc5.doc**
 - **copy con D:\LNC\nc6.doc**
 - **copy con D:\LNC\nc7.doc**
7. Скопіювати усі файли каталогу LNC у каталог WORK –
copy D:\LNC*.* D:\WORK
8. Перемістити файли з розширенням .doc з каталогу WORK у каталог TEMT –
move D:\WORK*.doc D:\WORK\TEMT
9. Перейти на диск D: – **D:**
10. Ввійти в каталог WORK – **cd D:\WORK**
11. Переглянути каталог WORK – **dir**
12. Переглянути уміст файлу nc1 – **type nc1**
13. Знищити файл nc2 – **del nc2**
14. Перейменувати файл nc1 у nc1.txt – **ren nc1 nc1.txt**
15. Перейменувати групу файлів nc? nc?.txt – **ren nc? nc?.txt**
16. Переглянути каталог WORK на результат перейменування – **dir**
17. Перейти в надкаталог поточного каталогу – **cd ..**
18. Перейменуйте каталог WORK – **move WORK KATALOG**
19. Знищити усі файли каталогу KATALOG –

- `del D:\KATALOG*.*`
 - `del D:\ KATALOG\ TEMT*.*`
 - `rd D:\ KATALOG\ TEMT\`
20. Знищити каталог KATALOG – `rd D:\ KATALOG`
21. Переглянути кореневий каталог диску D: на результат видалення – `dir D:`

Завдання № 2: Виконати самостійно наступні дії за допомогою команд консольного режиму. Самостійно побудувати і записати формат команд, що задають ці дії:

1. Скопіювати усі файли з каталогу LNC диска D: у кореневий каталог диска D
2. Створити на диску D: підкаталог TEMP
3. Перейменувати файли nc? у nc?.doc
4. Перемістити усі файли з розширенням .doc у підкаталог TEMP
5. Створити каталог TEXT у каталозі TEMP диска D:
6. Скопіювати файли nc1.doc і nc3.doc у каталог TEXT
7. Створити каталог DOK у каталозі TEXT
8. Створити текстовий файл
9. Перенести файли nc2.doc і nc4.doc з кореневого каталогу в каталог DOK
10. Перейменувати файли nc2.doc і nc4.doc у файли tab2.txt і tab4.txt відповідно
11. З поточного каталогу переглянути зміст кореневого каталогу, каталогу TEXT та поточного каталогу
12. Знищити усі файли з розширенням .txt і .doc
13. Знищити каталоги TEXT і DOK

Контрольні питання:

1. Що таке специфікація файлу?
2. Правила іменування файлів.
3. На які групи підрозділяються всі команди ОС MS-DOS.
4. Як працюють команди ОС MS-DOS?
5. Що таке шлях до файлу?
6. Призначення символу <.> і <\> у записі шляху.
7. Як задати шаблон групи файлів в команді?
8. Які команди консольного режиму можуть робити з групою файлів?
9. Призначення команди dir.
10. Призначення параметрів [/P] і [/W] у записі команди dir .
11. Призначення команд md, rd.
12. Призначення команд cd.
13. Призначення команд copy, move.
14. Призначення команд type, ren, del
15. Призначення команди copy con.